Uniwersytet Gdański

Karta przedmiotu

| | | | |
|---|---|---|---|
| Nazwa i kod przedmiotu | Historia starożytna , PG_00168048 | | |
| Kierunek studiów | Archeologia (O) | | |
| Data rozpoczęcia studiów | październik 2025 r. | Rok akademicki realizacji przedmiotu | 2026/2027 |
| Poziom kształcenia | I stopnia - licencjackie | Grupa zajęć | Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów |
| Forma studiów | stacjonarne | Sposób realizacji | na uczelni |
| Rok studiów | 2 | Język wykładowy | polski |
| Semestr studiów | 4 | Liczba punktów ECTS | 2.0 |
| Profil kształcenia | ogólnoakademicki | Forma zaliczenia | egzamin |
| Jednostka prowadząca | Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Archeologii | | |
| Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców) | Odpowiedzialny za przedmiot | dr Dawid Borowka | |
| | Prowadzący zajęcia z przedmiotu | dr Dawid Borowka | |

| Formy zajęć | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| | Forma zajęć | Wykład | Ćwiczenia | Laboratorium | Projekt | Seminarium | RAZEM |
| | Liczba godzin zajęć | 30.0 | 0.0 | 0.0 | 0.0 | 0.0 | 30 |
| | W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0 | | | | | | |

| Aktywność studenta i liczba godzin pracy | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|
| | Aktywność studenta | Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów | Udział w konsultacjach | Praca własna studenta | RAZEM |
| | Liczba godzin pracy studenta | 30 | 2.0 | 20.0 | 52 |

| Cel przedmiotu | |
|---|---|
| | Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z głównymi etapami historii starożytnej Grecji i Rzymu oraz przemianami ich organizacji politycznej, społecznej, gospodarczej i religijnej. Zajęcia rozwijają umiejętność wyjaśniania przyczyn i następstw wydarzeń historycznych, porównywania ustrojów i instytucji oraz krytycznej analizy źródeł pisanych, archeologicznych i ikonograficznych. |

| Efekty uczenia się przedmiotu | Efekt kierunkowy | Efekt z przedmiotu | Sposób weryfikacji i oceny efektu |
|---|---|---|---|
| | [ARCHL3_W01] Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu nauk humanistycznych | Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu główne etapy historii starożytnej Grecji i Rzymu, zależności między przemianami politycznymi, społecznymi, gospodarczymi i religijnymi oraz metody ich badania na podstawie źródeł. | [SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_K01] Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści | Jest gotów do krytycznej oceny własnej wiedzy oraz interpretacji historii starożytnej Grecji i Rzymu, z uwzględnieniem jakości źródeł, ograniczeń ich interpretacji i możliwości występowania alternatywnych wyjaśnień. | [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_K02] Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w aspekcie analiz gabinetowych jak i prac terenowych | Jest gotów do uznania znaczenia wiedzy historycznej i archeologicznej w rozwiązywaniu problemów dotyczących starożytności oraz do zasięgania opinii specjalistów w przypadku trudności w samodzielnej interpretacji źródeł. | [SK4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_U08] Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie | Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się w zakresie historii starożytnej Grecji i Rzymu, określać swoje potrzeby edukacyjne oraz dobierać literaturę i inne źródła informacji służące dalszemu rozwijaniu wiedzy, również po zakończeniu kursu. | [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |
| | [ARCHL3_U04] Potrafi brać udział w debacie – przestawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich stosując poprawnie fachową terminologię z zakresu archeologii | Potrafi uczestniczyć w dyskusji dotyczącej historii starożytnej Grecji i Rzymu, przedstawiać i oceniać różne interpretacje oraz uzasadniać własne stanowisko z wykorzystaniem źródeł i właściwej terminologii. | [SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny |

| | |
|---|---|
| Treści przedmiotu | Wykłady przedstawiają historię starożytnej Grecji i Rzymu, łącząc analizę wydarzeń politycznych z omówieniem przemian ustrojowych, społecznych, gospodarczych i religijnych. Poszczególne zagadnienia omawiane są na podstawie źródeł pisanych, archeologicznych i ikonograficznych.<br><br>Lista planowanych wykładów:<br><br>1. Wprowadzenie do historii starożytnej.<br><br>2. Od schyłku epoki brązu do Grecji archaicznej. Przemiany świata egejskiego, kształtowanie się polis, kolonizacja grecka i rozwój kontaktów śródziemnomorskich.<br><br>3. Sparta i Ateny: ustroje i społeczeństwa.<br><br>4. Wojny grecko-perskie i wzrost znaczenia Aten.<br><br>5. Wojna peloponeska i przemiany świata greckiego w IV wieku p.n.e. Rywalizacja Aten, Sparty i Teb, związki miast oraz zmiany układu sił.<br><br>6. Macedonia Filipa II i Aleksandra Wielkiego. Przemiany monarchii macedońskiej, podporządkowanie Grecji, podboje Aleksandra oraz organizacja i granice trwałości jego imperium.<br><br>7. Świat hellenistyczny.<br><br>8. Początki Rzymu i rozwój republiki. Tradycja literacka a świadectwa archeologiczne.<br><br>9. Ekspansja Rzymu w Italii i świecie śródziemnomorskim.<br><br>10. Kryzys i schyłek republiki rzymskiej.<br><br>11. August i powstanie pryncypatu.<br><br>12. Imperium rzymskie: armia, prowincje i władza lokalna.<br><br>13. Społeczeństwo, gospodarka i religia świata grecko-rzymskiego.<br><br>14. Cesarstwo w III i na początku IV wieku n.e. Ekspansja chrześcijaństwa.<br><br>15. Późna starożytność i przemiany świata rzymskiego. |
| Wymagania wstępne i dodatkowe | Podstawowa znajomość historii starożytnej na poziomie szkoły średniej oraz podstawowej terminologii archeologicznej. Umiejętność korzystania z literatury naukowej i pracy z tekstem źródłowym w przekładzie. |
| Sposoby i kryteria oceniania osiąganych efektów uczenia się | |

| Sposób oceniania (składowe) | Próg zaliczeniowy | Składowa oceny końcowej |
|---|---|---|
| Egzamin ustny | 51.0% | 100.0% |

| | | |
|---|---|---|
| Zalecana lista lektur | Podstawowa lista lektur | 1. Wipszycka, E. (red.) 2001. *Vademecum historyka starożytnej Grecji i Rzymu*. Źródłoznawstwo starożytności klasycznej. T. 1–2. Wyd. 2 zmienione. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.<br><br>2. Hall, J. M. 2011. *Historia Grecji archaicznej ok. 1200–479 p.n.e*. Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.<br><br>3. Ziółkowski, A. 2004. *Historia Rzymu*. Poznań: Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk.<br><br>Obowiązują wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego, odpowiadające zagadnieniom omawianym na wykładach. |
| | Uzupełniająca lista lektur | 1. Bravo, B., Węcowski, M., Wipszycka, E., Wolicki, A. 2009. *Historia starożytnych Greków*. T. 2: Okres klasyczny. Warszawa: Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.<br>2.Świderkówna, A. 2009. *Hellenika. Wizerunek epoki od Aleksandra do Augusta*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.<br>3.Brown, P. 1991. *Świat późnego antyku. Od Marka Aureliusza do Mahometa.* Warszawa: Czytelnik. |
| | Adresy eZasobów | |
| Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania | Egzamin ustny obejmuje odpowiedź na pytanie problemowe oraz interpretację przedstawionego źródła pisanego w przekładzie, materiału archeologicznego, mapy lub ilustracji. Ocenie podlegają poprawność merytoryczna, znajomość chronologii i terminologii, spójność argumentacji oraz umiejętność krytycznej analizy źródeł i wskazywania ograniczeń interpretacji.<br><br>Przykładowe pytania i zadania:<br><br>1. Porównaj ustrój i organizację społeczną Aten oraz Sparty. Uwzględnij warunki obywatelstwa, udział w sprawowaniu władzy oraz ograniczenia dostępnych źródeł.<br><br>2. Jak ekspansja Rzymu wpłynęła na przemiany polityczne, społeczne i gospodarcze republiki? Uzasadnij odpowiedź wybranymi przykładami.<br><br>3. Zinterpretuj przedstawiony tekst źródłowy, inskrypcję, monetę, mapę lub ilustrację. Określ kontekst historyczny i wyjaśnij, jakie wnioski można sformułować na tej podstawie oraz jakie są ograniczenia interpretacji. | |
| Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu | Nie dotyczy | |

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.